

Sluttrapport for restaurering av naust

Naustet befinner seg i Lille Torskefjord, i Lebesby kommune.

Arbeidsgiver er Elin Johanne Nilsen og arbeidstaker er Ask Synnevåg.

Arbeidet ble utført i tidsrommet mai-juni 2024.

Beskrivelse av Bygget:

Naustet er reist som bindingsverk med taksperrer, og er ca 4,5 x 7 meter. På taket er det underpanel/rupanel som taktro, med takpapp.

Kledningen består av over og underligger.

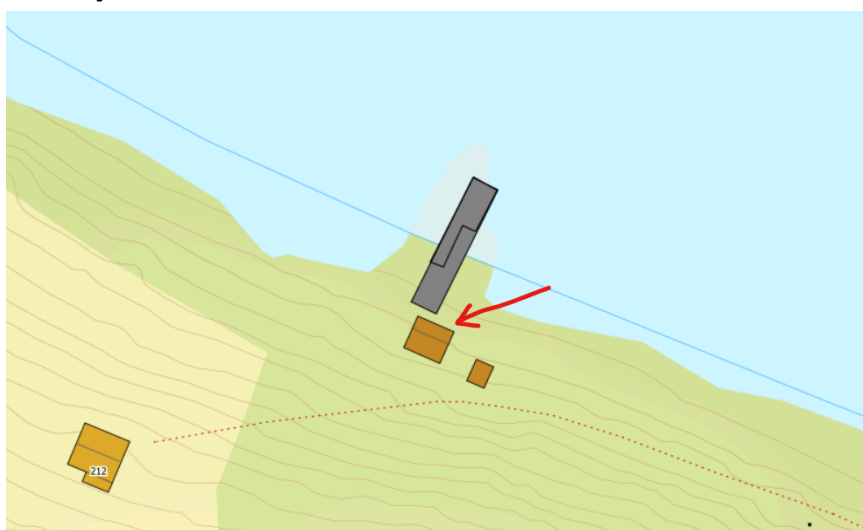
Fundamentet er tørrmur under nordveggen og innover på både vest- og østveggen, på sørveggen er det ikke lenger mur, men punktvis murt opp.

Inne i naustet er det delvis en tynn betongstøpt flate, og delvis småstein fra fjæra som gulv.

Det er laget en etasjeskiller i naustet, av helstokker som bjelker og med tregulv, som gir en halv etasje til oppbevaring av fiskeredskap og båtutstyr.

På vestveggen er det en dobbel slagdør i første etasje, og en enkel dør til loftet.

Situasjonsbilde:

Oversiktsbilder:
Ferdig restaurert.

Et bilde fra før restaureringen.

Arbeidet:

Det var en omfattende jobb med utskifting av vitale konstruksjonsdeler.

Nauset hadde store skader på sørveggen da vi kom, så bygget ble først og fremst sikret.

Råteskadene hadde fjernet mye av kledningen og hadde fortsatt videre på konstruksjonen.

Da vi rev det gamle så vi at det var blitt brukt mye drivved til konstruksjonsvirke, fordi det var mye spor etter pælemark i veden. Det var det også på den gjenværende konstruksjonen. Der så vi tydelige spor på at det var blitt brukt øks for å få rett dimensjon på virket.

Vi fant drivved av ypperste kvalitet langs odden utover mot fjorden, en furustokk som var ren kjerneved. Vi felte også en del bjørk fra skogen som ble brukt til stolper og skråavstivere. Gjenbruk av materialer har vært i vårt fokus under hele prosjektet. Det var tydelig at det hadde vært tankegangen den gangen det ble satt opp.

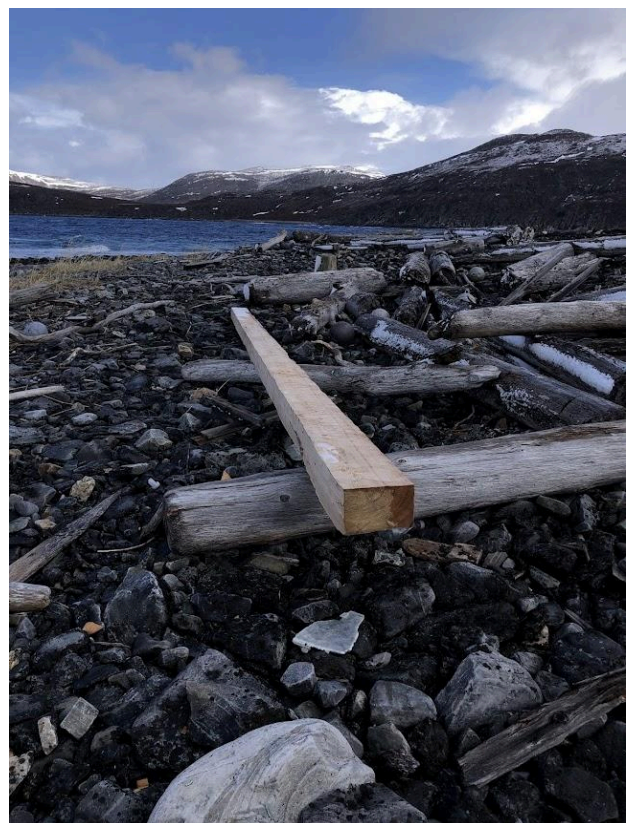
Bunnsvillen på sørveggen var kommet langt i forråtningsprosessen og var svært nødvendig å bytte. Vi lagde en ny bunnsvill av drivvedstokken, og det var som sagt av en fantastisk kvalitet. Vi så spor etter at flere bygningsdeler var blitt klyvet for hånd, så dette gjorde vi også med furustokken.

Et nærbilde av tverrsnittet på stokken. Herman er fornøyd etter klyving.

Stokken ble økset til rett dimensjon og båret til naustet.

Den gamle bunnsvillen blir skiftet. Litt av det gamle betonggulvet måtte knuses og graves vekk for å få den nye stokken på plass.

En gammel stolpe som var råttet i bunnen fikk nytt liv som bunnsvill på østveggen. Råten ble kuttet vekk, resten av stolpen var helt frisk og passet bra som svill.

Nye stolper og skråavstivere, av bjørk og gjenbrukt tømmer.

Mer utskifting av råte, og oppmuring av stødige grunnpunkter under bunnsvillen (der stolpen vil stå).

Ferdig med oppretting og utskifting av råte i konstruksjon, og påbegynt kledning.

Ferdig kledd på sørvegg.

Undertaket på sørsiden var i god stand, vi måtte kun bytte det nederste bordet.

På nordsiden var det noe mer råteskade i taktroden, som ble skiftet ut.

Vinduene fikk ny kitt og nye glass der glasset var knust. Noen av de gamle glassene var skjøttet for å gjenbruke mest mulig. Dette gjorde vi også.

Nye dører i 1.egt og 2.egt av gjenbruksmaterialer og noe nytt.

Tilslutt ble det lagd en fastmontert trapp/stige til 2.egt. og en bom til dørene

Oppsummert, et veldig spennende prosjekt, restaurert i tråd med tradisjonen.

Vedlikeholdstips:

- I første omgang, fjerne løs maling og male hele naustet med to strøk linoljemaling. Årene deretter, når topplaget har krittet/offret seg, kan det være nok med ett strøk. Når linoljemalingen har krittet seg ned til grunnfargen, bør det males to strøk. Når malingen har sprukket i sitt karakteristiske krokodillehudmønster, er det på tide å fjerne så mye som mulig og grunne alle rene treoverflater og deretter to strøk med linoljemaling.
- Holde det ryddig og luftig rundt veggene. Tidligere stod det massevis av ting oppetter veggene og holdt godt på fukten og skapte et ideelt forhold for råtesoppen. Hvis man fjerner vegetasjonen som kommer opp og holder det ryddig og luftig, vil treverket tørke raskt ut etter regn og få lang levetid. Vi felte en stor bjørk som sto like ved naustet på grunn av dette.
- Fulle etter med kitt i vinduene etter som det gir slipp med årene. Hvis man følger regelmessig med og kitter etter og maler over vinduene, unngår man at vann trenger seg inn og blir liggende å irritere treverket, ruste spikerne som holder glasset og forvitte resten av kittet.
- Bytte kledningsbord etter som de blir råtne. Vi har lagt stor vekt på gjenbruk på dette naustet og dermed kun byttet det som er høyst nødvendig. Derfor må man følge med etterhvert, og bytte et bord her og der etter som det blir råttent. Man vil unngå åpninger i veggen, så det ikke kan samle seg vann og snø. Det kan bli liggende å irritere treverket(og lager gode forhold for råtesopp) eller fryse og sprengte ut flere bord.
- Det beste vedlikeholdstipset er å bruke naustet. Når man bruker naustet vil man bli mye mer oppmerksom på hvordan det står til. Og når dørene ofte blir åpnet får det luftet seg godt så det holder seg tørt.